

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR
VAZIRLIGI FARG‘ONA POLITEXNIKA
INSTITUTI

“T A S D I Q L A Y M A N”

Farg‘ona politehnika instituti
rektori **O‘.R.Salomov**

« _____ » _____ 2023 yil

13.00.02—«Ta’lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo‘yicha)»
(PhD) stajyor-tadqiqotchilikka kirish sinovlarida bilim darajasini belgilovchi
maxsus fanning

DASTURI VA BAHOLASH

ME‘ZONI

Farg‘ona - 2023 yil

13.00.02 “Ta’lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo’yicha)” ixtisosligi bo’yicha (PhD) stajirovkasiga sinovlarda bilim darajasini belgilovchi maxsus fanlar dasturi va baxolash mezonlari O‘zbekiston Respublikasining Davlat ta’lim standartlarining talablari asosida va Farg‘ona politexnika institutining “Oliy matematika” kafedrasida ko‘p yillik davomida **13.00.02”Ta’lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo’yicha)”** bo’yicha yig‘ilgan tajribalarga tayangan xolda xamda O‘zbekiston Respublikasida **Ta’lim va tarbiya nazariyasi va metodikalarini** rivojlanish istiqbollarini inobatga olib tuzilgan.

Institut ilmiy kengashida
muxokama qilingan
_____ 2023 yil

КИРИШ

Mustaqillik yillarida pedagog kadrlarni tayyorlashning yangi tizimi ishlab chiqilib, uzluksiz ta'limda o'qitish sifati va samaradorligini o'qituvchilarning kasbiy, ma'naviy-axloqiy tayyorgarligi belgilab berishi haqidagi qat'iy xulosaga kelindi. Talabalarda ma'naviy madaniyatni rivojlantirish mexanizmlarini jismonan sog'lom, ruhan va aqlan rivojlangan, mustaqil fikrlaydigan, Vatanga sodiq, qat'iy hayotiy nuqtai nazarga ega yoshlarni tarbiyalash, demokratik islohotlarni chuqurlashtirish va fuqarolik jamiyatini rivojlantirish jarayonida ularning ijtimoiy faolligini oshirish asosida takomillashtirish O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha Harakatlar strategiyasida muhim o'rin egallaydi.

Dastur 13.00.02 – Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha) ixtisosligi fanlari bo'yicha stajirovka va tayanch doktoranturaga kiruvchilarning nazariy va kasbiy tayyorgarligi darajasini, uning ushbu fanning shakllanishi va rivojlanishi tarixini, umumiy kontsepsiyalari va metodologiya masalalarini, manbalarini, shu bilimlar tarmog'ining asosiy nazariy va amaliy muammolarini, mavjud materialni nechog'lik bilishini aniqlab berishi, uning ilmiy adabiyotni, shu jumladan, chet el davriy nashrlarini hamda ilmiy tadqiqotlarning zamonaviy usullarini qanchalik egallagan darajasini aniqlash doirasida tuzilgan bo'lib, unda o'qitish metodikasining umumiy masalalari bilan bir qatorda har bir fanning o'ziga xos xususiyatlarini aks ettiruvchi tushunchalar, bilim va ko'nikmalarga qo'yiladigan talabalar, imtihon savollaridan namunalar tavsiya etilgan.

Dasturning asoslanishi

(Ixtisoslikka bo'lgan zarurat)

Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi ixtisosligi respublikamizda amalga oshirilayotgan «Kadrlar tayyorlash milliy dasturi»ni to'laqonli ro'yobga chiqarishni tahminlashning asosiy omillaridan biri bo'lib, uning o'ziga xosligi tadqiqotlar sohasi va yo'nalishining keng qamrovli ekanligi bilan belgilanadi.

Mazkur ixtisoslik doirasida fanlarni o'qitish metodikasi va fanga oid muammolarning oliy o'quv yurtidan keyingi ta'limga oid pedagogik muammolar hal etilishi ko'zda tutiladi. Mazkur ixtisoslik pedagogika fanining mamlakatimiz ta'lim tizimining bosqichlarida umumta'lim fanlari bo'yicha ta'limi mazmuni va metodikasini takomillashtirishning metodik asoslarini ishlab chiqishga oid muammolarni tadqiq etuvchi mustaqil soha bo'lib, mazkur ixtisoslik bo'yicha bajarilgan dissertatsiya ishlari Respublikamiz uzluksiz ta'lim tizimining taraqqiyotiga muayyan hissa qo'shishga qaratiladi. Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi ixtisosligi sohasiga oid dissertatsiyalarda jamiyatning ijtimoiy-madaniy, ma'naviy-mahrifiy jabhalardagi o'zgarishlar talablari asosida umumta'lim fanlarini o'qitish mazmuni va metodikasini rivojlantirishning ilmiy-pedagogik, metodik asoslari, davlat ta'lim standartlarini takomillashtirish metodologiyasi, aniq fanlarni o'qitish metodikasining qadimiy-tarixiy hamda zamonaviy mazmuni, metodlari, shakllari, vositalariga bag'ishlangan ilmiy-nazariy, amaliy-metodik muammolar tadqiq etiladi.

Asosiy qism

1. **Fanning umumiy masalalari.** O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7 fevraldagi PF-4947 sonli “O‘zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo‘yicha Harakatlar strategiyasi to‘g‘risida”gi farmonida uzluksiz ta‘lim tizimini takomillashtirishga oid belgilangan vaziflarning mohiyati. O‘zbekiston Respublikasi 2017 yil 20 apreldagi “Oliy ta‘lim tizimini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PQ 2909-son Qaroridan pedagogika sohasini rivojlantirishga oid vaziflarning tasnifi.

Ta‘lim ijtimoiy madaniyat fenomeni sifatida. Ta‘lim va shaxs. Ta‘lim va jamiyat, ta‘lim, fan va madaniyat. Ta‘lim umuminsoniy ijtimoiy tajribani egallash vositasi. Bilish nazariyasi ta‘lim jarayonining metodologik asosi ekanligi. Ta‘lim jarayonining mohiyati, harakatlantiruvchi kuchlari, qarama-qarshiliklari va mantiqiy tuzilmasi. Ta‘lim qonuniyatlari va tamoyillari. Asosiy didaktik nazariyalar: turli ta‘lim sistemalarida shaxsni rivojlantirish nazariyalari; ta‘lim maqsadlari va taksonomiyalari, rivojlantiruvchi ta‘lim nazariyasi; o‘quv faoliyati nazariyasi va uning subhekti; mazmunli umumlashtirish nazariyasi; aqliy hatti-harakatlarni bosqichma-bosqich shakllantirish nazariyasi. Tushuntirish–illyustratsiyalash, muammoli, dasturlashtirilgan va kompg‘yuterli ta‘limni amalga oshirish nazariyalari. Ta‘limning maorifiy-tarbiyaviy va rivojlantiruvchi funksiyalari. Ta‘lim jarayonining tuzilishi maqsadlari va natijalari. Ta‘limning ikki tomonlama va shaxsga yo‘naltirilgan harakatlari. O‘qitish va o‘qish jarayonini yagonaligi. Ta‘limda "subhekt-subhekt" munosabatlarini amalga oshirish muammolari. Ta‘lim va o‘quvchilar o‘quv imkoniyatlarining o‘zaro mutanosibli. Yosh psixologiyasi. O‘quvchilarga individual yondoshish psixologiyasi. Darsning psixologik-pedagogik tahlili, o‘quvchi shaxsi va guruh jamoasi. Ta‘limni va mustaqil ta‘limni amalga oshirish muammolari. O‘qituvchi ta‘lim jarayonining subhekti ekanligi.

Ta‘lim jarayonida o‘zaro muomala va dialogni amalga oshirish muammolari. Kasbiy pedagogik faoliyatining mohiyati. Pedagogik mahoratning komponentlari. O‘qituvchi rahbar va tarbiyachi sifatida. Ta‘limning psixologik qonuniyatlari va amalga oshirish mexanizmlari. Ta‘lim olish jarayonining psixologik mohiyati va tuzilishi. O‘zlashtirish jarayonining psixologiyasi. O‘quvchilar o‘quv faoliyatining motivatsiyasi. Ta‘lim mazmuni va uning ilmiy asoslari. Tabiat, jamiyat, inson, texnologiya va faoliyat usullari haqidagi bilimlar sistemasi. Umummadaniyatni va tajribani egallash va saqlashni tahminlovchi intellektual va amaliy ko‘nikma va malakalar tizimi. Ijodiy tajriba faoliyati. Ta‘lim insonparvarlashtirish va ijtimoiylashtirish. Ta‘lim mazmunining milliylik va baynalminallik jixatlari. Davlat ta‘lim standartlari. Ta‘lim mazmunini qurish va tanlash mehyorlari. Ta‘lim mazmuni mehyorlovchi normativ hujjatlar. Ta‘lim texnologiyalari va o‘qitish metodlari. Ta‘lim texnologiyalari oldindan qo‘yilgan tashxislanuvchi aniq maqsadlar va etalon asosida ta‘lim jarayoni oldindan loyihalashtirish va kutilayotgan natijani kafolatlovchi tartiblangan, tizimlashtirilgan hatti-harakatlar, amallar va muammolar majmuasi sifatida. Pedagogik texnologiyalarning asosiy turlari. Rivojlantiruvchi, o‘quvchi shaxsga yo‘naltirilgan moduli, muammoli, didaktik o‘yinli, kontekstli, axborotli, tabaqalantirilgan, mulhtmediyali, o‘z-o‘zini rivojlantiruvchi texnologiyalar. Ta‘lim nazariyasi va

metodlari. Metod haqida tushuncha va uning tasnifi. Ta'limning og'zaki metodlari, o'qitishning induktiv va deduktiv metodlari. Reproduktiv va muammoli-izlanuvchan O'qitish metodlari. O'qitishda o'quvchini rag'batlantirish metodlari. O'qitishni va uning natijalarini nazorat qilish metodlari. O'qitish natijasini baholash psixologiyasi. Tashxislovchi, ogohlantiruvchi, joriy, oraliq va yakuniy nazorat turlari. Og'zaki, yozma va kompyuterli nazorat turlari. O'qituvchi va o'quvchi faoliyatini o'qitish natijalarini baholashda xolislik va "formalizm"ga yo'l qo'ymaslik shart-sharoitlari. Psixologik-pedagogik diagnostikaning asosiy muammolari. Ta'lim jarayonini tashkil etish modellari. Ta'lim muassasalarining tiplari. Ta'limda innovatsion jarayonlar. Mualliflik maktablari. O'qitishni dialogli, guruhli va ommaviy (frontal) tashkil etish shakllari. Sinf dars sistemasi. O'qitishni tashkil etishning boshqa shakllari: praktikumlar, seminarlar va fakulgtativlar. Talabalarning mustaqil ishlarni bajarishlarini tashkil etish muammolari. Mustaqil ta'lim(eksternat); kunduzgi va sirtqi, masofaviy va boshqalar.

Ta'lim vositalari. Moddiy - ma'naviy madaniyat elementlari va predmetlari ta'lim vositasi sifatida. Ta'lim mazmunini didaktik vositalar orqali modellashtirish. Ta'lim vositalarning ko'pxilligi va uni sistemallashtirish. Dasturiy pedagogik vositalar. Ta'limda avdiovizual va kompg'yuter vositalar. Telekommunikatsion o'quv vositalari. Avtomatlashgan ish o'rni. Fanni O'qitish metodikasining predmeti. Fanni o'qitish metodikasining tarkibiy qismlari. Oliy ta'lim va oliy ta'limdan tashqari, darsdan tashqari fan ta'limining maqsadlari. Fan ta'limida didaktik tamoyillarni amalga oshirish. Darslarida tarbiyalash va rivojlantirish: ilmiy dunyoqarashni shakllantirish, estetik va ma'naviy tarbiya. Mantiqiy va obrazli tafakkurni rivojlantirish, fazoviy tasavvurlarni rivojlantirish.

Fanni o'qitishning metodlari va shakllari. Ularning tasnifi. Umumdidaktik va xususiy predmetli o'qitish metodlarini o'zaro aloqadorligi.

Fanni o'qitishning empirik metodlari: kuzatish, tajriba, o'lchash. Mantiqiy metodlari: taqqoslash va analogiya, umumlashtirish, abstraktsiyalash, konkretlashtirish, induksiya va deduktsiya, analiz va sintez. Maktab va o'rta maxsus ta'lim fan kursining mantiqiy-didaktik tahlili. Ta'limning turli: frontal, jamoaviy, guruhli, individual shakllarining o'ziga xos xususiyatlari va o'zaro aloqadorligi.

Fanni o'qitishning tashkiliy shakllari. Dars va uning xususiyatlari. Asosiy dars tiplari. O'qituvchining darsga tayyorlanish tuzimi. O'quvchilar bilimi, ko'nikma va malakalarini tekshirish va baholash: nazorat ishlari, mustaqil ishlar, uy vazifalari, test sinovlari. Fanni o'qitishda asosiy vositalar: darsliklar, didaktik va metodik qo'llanmalari, jadvallar, modellar, sxemalar, kompg'yuter va boshqalar.

Fan xonasi. Fan bo'yicha sinfdan tashqari ishlar va ularning asosiy funktsiyalari. Fanning asosiy ko'rinishlari va tasnifi. To'garak, fakulgtativ mashg'ulotlari va olimpiadalar tashkil qilish.

Pedagogik tajribalarni o'tkazish. Fan o'qitish metodikasi bo'yicha ilmiy izlanishlarning o'tkazishning o'rni, ahamiyati va asosiy vazifalari. Pedagogik tajribani o'tkazishning asosiy bosqichlari: tasdiqlovchi, shakllantiruvchi, ta'limiy, umumlashtiruvchi bosqichlari va boshqalar.

Matematik-statistik metodlardan foydalanib olingan mahlumotlarni qayta ishlash va tahlil qilish.

Fanning xususiy masalalari.

Matematika. Oliy matematika fanini o'qitish metodikasi. Ushbu bosqichda oliy matematika fanini o'qitishning maqsadlari va vazifalari, asosiy mavzular va ularni o'qitish metodikasi.

Oliy matematika fanining maqsadi talabalarni intellektual rivojlantirish, mantiqiy va algoritmik fikrlashni shakllantirish, talabalarga fundamental bilimlar berish, olgan bilimlarni amaliy masalalarga tadbiq qila bilish va qaror qabul qilish malakasini shakllantirish, ilmiy dunyoqarash va matematik tafakkurni va algoritmik fikrlashni shakllantirish texnik jarayonlarning matematik modelini qurish, uni yechishning optimal usullarini yaratish, hamda yechimga asoslanib qaror qabul qilishga ko'nikmalar hosil qilishdir.

Fanning vazifasi – talabalarga matematika nazariyasiga oid bilimlar berish, olgan bilimlarni amaliyotga qo'llay bilishni o'rgatish, texnik (amaliy masalalarni) matematik modelini qurish, yechim algoritmini yaratish, yechim olishga informatsion texnologiyalarni qo'llay olish, yechimni taxlil qilish va yechimga asoslanib xulosalar chiqarishni va qaror qabul qilish malakasini hosil qilishdan iborat.

Sonli ketma-ketliklar, sonli ketma-ketliklarning limiti tushunchasini o'qitish metodikasi. Funktsiyaning limiti va uzluksizligini o'qitish metodikasi. Trigonometrik, ko'rsatkichli va logarifmik funktsiyalarni o'rgatish metodikasi. Teskari funktsiya tushunchasini kiritish va o'qitish metodikasi. Hosila tushunchasini kiritish va shakllantirish metodikasi. Hosilaning tadbiqlarini o'qitish metodikasi. Boshlang'ich funktsiya va aniqmas integral tushunchasini kiritish va o'qitish metodikasi. Aniq integral tushunchasini kiritish va uning tadbiqlarini o'qitish metodikasi.

Ehtimollar nazariyasining asosiy elementlarini kiritish va o'qitish metodikasi.

Axborotni yig'ish va qayta ishlash: sxemalar, jadvallar, diagrammalar, grafiklar. Kombinatorika elementlarini O'qitish metodikasi. Tasodifiy xodisalar, muqarrar va yuz bermaydigan xodisalar, xodisalar chastotasi kabilarni o'qitish metodikasi.

Matematik modellashtirish masalalari. Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi fanlari bo'yicha olib boriladigan tadqiqotlarda matematik modellashtirish va matematik statistikaning fundamental masalalari va metodik tahminoti. Komp'iyuter va matematik modellashtirish asoslari va uning o'ziga xosligi. Fanlarni o'qitishda hisoblash eksperimentlarini shakllantirish va tashkil etish usullari. Matematik modellashtirish va hisoblashda loyihalash usullari. Matematik modellashtirishning asosiy printsiplari va klassifikatsiyasi. Fanlarni o'qitishda komp'iyuter diagnostikasi va imitatsiyasidan foydalanishning nazariy va amaliy asoslari. Ehtimollar nazariyasi. Statistika tanlov usuli. Pedagogik tadqiqotlar formulasi. Pedagogik statistikaning asosiy parametrlari. Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi fanlari bo'yicha sohasidagi tajriba-sinov dasturi. Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi fanlari bo'yicha ta'limda matematik dasturlash usullari.

Kimyo. Kimyo fanidan o'quv ishlarini tashkil etish. Dars-o'quv ishlarini tashkil etishning asosiy shakli. Kimyo darslarining tiplari va turlari. Ma'ruza, seminar, muammoli, modulli, didaktik-o'yinli, laboratoriya darslari va amaliy mashg'ulotlarning o'ziga xos xususiyatlari. O'quv tarbiyaviy jarayonga tizimli yondashuvning mohiyati. Kimyo darslariga qo'yiladigan metodik talablar. Kimyo fani o'qituvchisi (kasbiy tayyorgarligi, ijodiy va ijtimoiy faolligi, ma'naviy-axloqiy sifatleri, g'oyaviy-siyosiy yetukligi) ga qo'yiladigan umumiy talablar. Kimyo fanidan yillik-taqvim reja tuzish.

Kimyo fanidan yillik mavzuli-taqvim reja tuzish. O'quv dasturidagi mavzular, o'quvchilarda asosiy kimyoviy tushunchalarni shakllantirish, barkamol shaxsni tarbiyalash bo'yicha darslar tizimi ekanligi. Kimyo fanidan laboratoriya, amaliy va seminar mashg'ulotlarning maqsadi, vazifalari, ta'lim-tarbiya jarayonida tutgan o'rni. Laboratoriya va amaliy, seminar mashg'ulotlarning mazmuni, tuzilishi va ularni o'tkazish metodikasi. O'quvchilar bilish faoliyatini tashkil etish yo'llari. Kimyo fanini o'qitishda zamonaviy pedagogik va axborot texnologiyalaridan foydalanish. Kimyo fanini o'qitishda zamonaviy pedagogik (didaktik-o'yinli, hamkorlikda o'qitish, muammoli, modulli ta'lim) va axborot texnologiyalaridan foydalanish. Kimyo fanidan darsdan tashqari ishlar. Darsdan tashqari ishlar-o'quv ishlarini tashkil etishning zaruriy shakli. O'quv dasturiga muvofiq darsdan tashqari va maktab kimyo xonasida muayyan darsga mo'ljallangan o'quvchilarning individual va guruhli ishlarini tashkil etish. Uy vazifasi-o'quvchilarning mustaqil tahsilining asosi. O'quvchilarning mustaqil ishi va tahsilini tashkil etishning samarali yo'llari. Kimyoviy ekskursiyalarni tashkil etish va o'tkazish. Kimyoviy ekskursiyalarning maqsadi, vazifalari, ta'lim-tarbiya jarayonida tutgan o'rni. O'quv dasturlarida mo'ljallangan ekskursiyalarning mazmuni, tashkil etish va o'tkazish metodikasi. Tabiat, kimyoviy korxonalar qishloq xo'jaligi tarmoqlari, ilmiy-tadqiqot institutlariga ekskursiyalarni tashkil etish va o'tkazish yo'llari. Ekskursiya materiallarini qayta ishlash va kimyo fani darslarida foydalanish. Kimyodan sinfdan tashqari mashg'ulotlar. Kimyo fanidan sinfdan tashqari mashg'ulotlarning maqsadi, vazifalari, ta'lim-tarbiya jarayonidagi ahamiyati. Sinfdan tashqari mashg'ulotlarning turlari: o'quvchilar bilan yakka tartibda olib boriladigan, guruhli va ommaviy mashg'ulotlar.

O'quvchilarning yakka tartibda ilmiy-tadqiqot va ijodiy ishlarini tashkil etish, kimyo xonasida mustaqil ravishda tajribalar va kuzatishlar o'tkazish, kuzatish kundaligini yuritishni o'rganish.

Kimyo fanidan o'quvchilar guruhi bilan olib boriladigan ishlar. Ko'rgazmali qurollar tayyorlash va butlash, mahruzalar tayyorlash ilmiy anjumanlar, xaftaliklar o'tkazish.

Kimyoviy to'garak ("Yosh kimyogar")ning didaktik maqsadi, vazifalari, mazmuni va mashg'ulotlarni tashkil etish metodikasi.

Kimyo fanidan ommaviy mashg'ulotlarning maqsadi, vazifalari, mazmuni. Mavzuli kechalar, bayramlar va anjumanlar o'tkazish tartibi va ularda o'quvchilarning bilish faoliyatini tashkil etish yo'llari.

Kirish

imtihoni savollari loyihasi

№	Savollar
1.	O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7 fevraldagi PF-4947 sonli “O‘zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo‘yicha Harakatlar strategiyasi to‘g‘risida ”gi farmonida uzluksiz ta‘lim tizimini takomillashtirishga oid belgilangan vaziflarning mohiyati.
2.	O‘zbekiston Respublikasi 2017 yil 20 apreldagi “Oliy ta‘lim tizimini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to‘g‘risida ”gi PQ 2909-son Qaroridan pedagogika sohasini rivojlantirishga oid vaziflarning tasnifi.
3.	Ta‘lim ijtimoiy madaniyat fenomeni sifatida. Ta‘lim va shaxs. Ta‘lim va jamiyat, ta‘lim, fan va madaniyat.
4.	Ta‘lim umuminsoniy ijtimoiy tajribani egallash vositasi.
5.	Bilish nazariyasi ta‘lim jarayonining metodologik asosi ekanligi.
6.	Ta‘lim jarayonining mohiyati, harakatlantiruvchi kuchlari, qarama-qarshiliklari va mantiqiy tuzilmasi.
7.	Ta‘lim qonuniyatlari va tamoyillari.
8.	Asosiy didaktik nazariyalar: turli ta‘lim sistemalarida shaxsni rivojlantirish nazariyalari; ta‘lim maqsadlari va taksonomiyalari, rivojlantiruvchi ta‘lim nazariyasi; o‘quv faoliyati nazariyasi va uning subhekti; mazmunli umumlashtirish nazariyasi; aqliy hatti-harakatlarni bosqichma-bosqich shakllantirish nazariyasi.
9.	Tushuntirish–illyustratsiyalash, muammoli, dasturlashtirilgan va kompg‘yuterli ta‘limni amalga oshirish nazariyalari.
10.	Ta‘limning maorifiy-tarbiyaviy va rivojlantiruvchi funksiyalari.
11.	Ta‘lim jarayonining tuzilishi maqsadlari va natijalari.
12.	Ta‘limning ikki tomonlama va shaxsga yo‘ naltirilgan harakatlari.
13.	O‘qitish va o‘ qish jarayonini yagonaligi.
14.	Ta‘limda "subhekt-subhekt" munosabatlarini amalga oshirish muammolari.
15.	Ta‘lim va o‘quvchilar o‘quv imkoniyatlarining o‘ zaro mutanosibli. Yosh psixologiyasi.
16.	O‘quvchilarga individual yondoshish psixologiyasi.
17.	Darsning psixologik-pedagogik tahlili, o‘quvchi shaxsi va guruh jamoasi.
18.	Ta‘limni va mustaqil ta‘limni amalga oshirish muammolari.
19.	O‘qituvchi ta‘lim jarayonining subhekti ekanligi.
20.	Ta‘lim jarayonida o‘ zaro muomala va dialogni amalga oshirish muammolari.
21.	Kasbiy pedagogik faoliyatining mohiyati.
22.	Pedagogik mahoratning komponentlari.
23.	O‘qituvchi rahbar va tarbiyachi sifatida.
24.	Ta‘limning psixologik qonuniyatlari va amalga oshirish mexanizmlari.
25.	Ta‘lim olish jarayonining psixologik mohiyati va tuzilishi.
26.	O‘zlashtirish jarayonining psixologiyasi.
27.	O‘quvchilar o‘quv faoliyatining motivatsiyasi.
28.	Ta‘lim mazmuni va uning ilmiy asoslari.
29.	Tabiat, jamiyat, inson, texnologiya va faoliyat usullari haqidagi bilimlar sistemasi.
30.	Umummadaniyatni va tajribani egallash va saqlashni tahminlovchi intellektual va amaliy ko‘nikma va malakalar tizimi.

31.	Ijodiy tajriba faoliyati.
32.	Ta'lim insonparvarlashtirish va ijtimoiylashtirish.
33.	Ta'lim mazmunining milliylik va baynalminallik jixatlari.
34.	Davlat ta'lim standartlari.
35.	Ta'lim mazmunini qurish va tanlash mehyorlari.
36.	Ta'lim mazmuni mehyorlovchi normativ hujjatlar.
37.	Ta'lim texnologiyalari va O'qitish metodlari.
38.	Ta'lim texnologiyalari oldindan qo' yilgan tashxislanuvchi aniq maqsadlar va etalon asosida ta'lim jarayoni oldindan loyihalashtirish va kutilayotgan natijani kafolatlovchi tartiblangan, tizimlashtirilgan hatti-harakatlar, amallar va muammolar majmuasi sifatida.
39.	Pedagogik texnologiyalarning asosiy turlari. Rivojlantiruvchi, o'quvchi shaxsiga yo' naltirilgan moduli, muammoli, didaktik o' yinli, kontekstli, axborotli, tabaqalantirilgan, mulhtmediyali, o' z-o' zini rivojlantiruvchi texnologiyalar.
40.	Ta'lim nazariyasi va metodlari.
41.	Metod haqida tushuncha va uning tasnifi.
42.	Ta'limning og' zaki metodlari, O'qitishning induktiv va deduktiv metodlari.
43.	Reproduktiv va muammoli-izlanuvchan O'qitish metodlari.
44.	O'qitishda o'quvchini rag' batlantirish metodlari.
45.	O'qitishni va uning natijalarini nazorat qilish metodlari.
46.	O'qitish natijasini baholash psixologiyasi.
47.	Tashxislovchi, ogohlantiruvchi, joriy, oraliq va yakuniy nazorat turlari.
48.	Og' zaki, yozma va kompyuterli nazorat turlari. O' qituvchi va o'quvchi faoliyatini ,O'qitish natijalarini baholashda xolislik va "formalizm"ga yo'l qo' ymaslik shart-sharoitlari. psixologik-pedagogik diagnostikaning asosiy muammolari.
49.	Ta'lim jarayonini tashkil etish modellari.
50.	Ta'lim muassasalarining tiplari.
51.	Ta'limda innovatsion jarayonlar.
52.	Mualliflik maktablari.
53.	O'qitishni dialogli, guruhli va ommaviy (frontal) tashkil etish shakllari.
54.	O'qitishni tashkil etishning boshqa shakllari: praktikumlar, seminarlar va fakulg' tativlar.
55.	talabalarning mustaqil ishlarni bajarishlarini tashkil etish muammolari.
56.	Mustaqil ta'lim(eksternat); kunduzgi va sirtqi, masofaviy va boshqalar.
57.	Ta'lim vositalari.
58.	Fanni O'qitish metodikasining predmeti.
59.	Fanni O'qitish metodikasining tarkibiy qismlari.
60.	Oliy ta'lim va oliy ta'limdan tashqari fan ta'limining maqsadlari.
61.	Fan ta'limida didaktik tamoyillarni amalga oshirish.
62.	Darslarda tarbiyalash va rivojlantirish: ilmiy dunyoqarashni shakllantirish, estetik va ma'naviy tarbiya.
63.	Mantiqiy va obrazli tafakkurni rivojlantirish, fazoviy tasavvurlarni rivojlantirish.
64.	Fanni O'qitishning metodlari va shakllari.
65.	Fanni O'qitishning empirik metodlari;
66.	Ta'limning turli
67.	Fanni O'qitishning tashkiliy shakllari.
68.	Dars va uning xususiyatlari.
69.	Asosiy dars tiplari.

70.	O'qituvchining darsga tayyorlanish tuzimi.
71.	Fan xonasi.
72.	Fan bo'yicha sinfdan tashqari ishlar va ularning asosiy funksiyalari.
73.	Fanning asosiy ko'rinishlari va tasnifi.
74.	To'garak, fakulg'ativ mashg' ulotlari va olimpiadalar tashkil qilish.
75.	Pedagogik tajribalarni o' tkazish.
76.	Fan O'qitish metodikasi bo'yicha ilmiy izlanishlarning o'tkazishning o'rni, ahamiyati va asosiy vazifalari.
77.	Pedagogik tajribani o'tkazishning asosiy bosqichlari: tasdiqlovchi, shakllantiruvchi, ta'limiy, umumlashtiruvchi bosqichlari va boshqalar.
78.	Pedagogik statistikaning asosiy parametrlari.
79.	Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi fanlari bo'yicha sohasidagi tajriba-sinov dasturi.
80.	Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi fanlri bo'yicha ta'limda matematik dasturlash usullari.
81.	Kimyo fanidan o'quv ishlarini tashkil etish.
82.	Dars-o'quv ishlarini tashkil etishning asosiy shakli.
83.	Kimyo darslarining tiplari va turlari.
84.	Mahruza, seminar, muammoli, modulli, didaktik-o' yinli, laboratoriya darslari va amaliy mashg' ulotlarning o' ziga xos xususiyatlari.
85.	Kimyo fanidan darsdan tashqari ishlar.
86.	O'quv tarbiyaviy jarayonga tizimli yondashuvning mohiyati.
87.	Kimyo darslariga qo' yiladigan metodik talablar.
88.	Kimyo fani o' qituvchisi (kasbiy tayyorgarligi, ijodiy va ijtimoiy faolligi, ma'naviy-axloqiy sifatleri, g' oyaviy-siyosiy yetukligi) ga qo' yiladigan umumiy talablar.
89.	Kimyo fanidan yillik-taqvim reja tuzish. Kimyo fanidan yillik mavzuli-taqvim reja tuzish.
90.	Laboratoriya va amaliy, seminar mashg' ulotlarning mazmuni, tuzilishi va ularni o' tkazish metodikasi.
91.	Kimyo fanini O'qitishda zamonaviy pedagogik (didaktik-o' yinli, hamkorlikda O'qitish, muammoli, modulli ta'lim) va axborot texnologiyalaridan foydalanish.
92.	O'quvchilarning mustaqil ishi va tahsilini tashkil etishning samarali yo' llari.
93.	Kimyoviy ekskursiyalarni tashkil etish va o'tkazish.
94.	Sinfdan tashqari mashg' ulotlarning turlari: o'quvchilar bilan yakka tartibda olib boriladigan, guruhli va ommaviy mashg'ulotlar.
95.	Kimyodan sinfdan tashqari mashg' ulotlar.
96.	Tabiat, kimyoviy korxonalar qishloq xo' jaligi tarmoqlari, ilmiy-tadqiqot institutlariga ekskursiyalarni tashkil etish va o' tkazish yo' llari.
97.	Ekskursiya materiallarini qayta ishlash va kimyo fani darslarida foydalanish.
98.	Kimyoviy to' garak ("Yosh kimyogar")ning didaktik maqsadi, vazifalari, mazmuni va mashg' ulotlarni tashkil etish metodikasi.

Stajyor-tadqiqotchilikka talabgorlar uchun baholash mezonlari

Umumiy qoidalar

1. Maqsad talabgorlarning fanni o'zlashtirishini xolis (ob'ektiv) va aniq baholanishini ta'minlashdan iborat.

2. Asosiy vazifalar:
talabgorlar o'zlashtirishini ta'minlashdan iborat.
talabgorlar o'zlashtirishini baholash tizimini halqaro tajribalarga uyg'unlashtirish;
fanni o'zlashtirishi bo'yicha talabgorlar reytingini aniqlash orqali ularning ilm-fanga bo'lgan qiziqishini kuchaytirish;
Professor-o'qituvchilarning fan bo'yicha talabgorlar o'zlashtirishini baholash shakllarini belgilashdagi vakolatini kengaytirish va ma'suliyatini oshirish;
o'zlashtirishni baholashda axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan samarali foydalanishni tashkil etish.

Baholash turlari va shakllari

1. Baholash turlari, shakllari, mezonlari va namunaviy savollar komissiya raisi tavsiyasi bilan oliy ta'lim muassasasining o'quv-uslubiy kengashida muhokama qilinadi va tasdiqlanadi.

2. Baholash turlari, shakllari, soni hamda mezonlari haqidagi ma'lumotlar talabgorlarga oliy ta'lim muassasasi tomonidan fan bo'yicha oldindan e'lon qilinadi.

3. Talabgorning fan bo'yicha o'zlashtirishini aniqlash uchun quyidagi baholash turlari o'tkaziladi:

Talabgorning muayyan fan bo'yicha nazariy bilim va amaliy ko'nikmalarni o'zlashtirishini baholash usuli. U asosan tayanch tushuncha va iboralarga asoslangan yozma ish, og'zaki so'rov, test, ijodiy ish va boshqa shakllar o'tkaziladi.

4. Baholashlar yozma ish shaklida o'tkazilganda, talabgorning yozma ishlarini tekshirish identifikatsiya raqamlari berish orqali amalga oshiriladi.

Yozma ish talabgor tomonidan mustaqil ravishda yoziladi. Mualliflikni o'zlashtirish (plagiat)ga yo'l qo'yilmaydi. Yozma ish matnidagi o'zganing mualliflik ishidan olingan har qanday matnda muallif, ishning nomi va ishning boshqa rekvizitlarini ko'rsatgan holda havolalar keltirilishi shart. Yozma ishni tekshirishda plagiat xolatlari aniqlanishi, shuningdek ikki yoki undan ortiq yozma ishning mustaqil yozilganligiga shubxa o'yg'otadigan darajada o'xshash bo'lishi ushbu barcha yozma ishlarga nol ball qo'yish yoki oldin qo'yilgan ballarni bekor qilishga asos bo'ladi.

Baholashlar bo'yicha o'tkazilgan yozma ishlar 6 oy saqlanadi va muddat o'tganidan so'ng o'rnatilgan tartibda yo'q qilinadi.

5. Oliy ta'lim muassasasi rahbarining buyrug'i bilan ta'lim sifatini nazorat qilish bo'limi yoki o'quv-uslubiy boshqarma (bo'lim) boshlig'i rahbarligida tuzilgan komissiya ishtirokida baholashni o'tkazish jarayoni o'rganib boriladi va uni o'tkazish tartiblari buzilgan hollarda, baholash natijalari bekor qilinadi hamda baholash qayta o'tkaziladi.

Talabgorning umumiy bahosi ikki qismdan iborat bo'ladi:

- 1) Yozma ish ;
- 2) Og'zaki;

Yozma ish

Baholash turidagi yozma ish fan bo'yicha barcha bo'limlarni o'z ichiga olgan 2 ta topshiriqdan iborat bo'ladi va institut ilmiy kengash yig'ilishida tasdiqlanadi. 1 ta nazariy savol 1 ta amaliy masala va misol yoki hisoblashga doir misollar.

Shuni e'tiborga olish kerakki topshiriq barcha materiallarni o'z ichiga qamrab olishi kerak. Bundan tashqari osondan murakkabga qarab topshiriqlar tuzilishi kerak.

43-50 ball

Barcha topshiriqlarni to'liq bajargan, tasdiqlar mantiqiy jihatdan bayon qilingan, teoremlar va ularning natijalari aniq mantiqan isbotlangan, barcha topshiriqlarning yechimi to'g'ri va kamchiliklarga yo'l qo'yilmagan. Masalalarni va topshiriqlarni optimal usulda yecha bilgan, masalalarni yechishda ijodiy yondashgan bo'lishi kerak.

36-42 ball

1. Barcha topshiriqlarni bajargan, masalalarni va misollarni yechishda ikkitadan ortiq bo'lmagan kamchiliklarga yo'l qo'ygan.

2. Topshiriqlarni 70 foizidan ko'pini to'liq mantiqiy kamchiliklarsiz bajargan. Qolgan topshiriqlarni yechishga harakat qilgan va mantiqan yechishda qo'pol hatoga yo'l qo'yilmagan.

28-35 ball

1. Barcha topshiriqlarni yechishga harakat qilgan, lekin yechimlar mantiqan oxiriga yetkazilmagan 2 tadan ko'p bo'lmagan qo'pol xatoliklar mavjud.

2. Topshiriqlarning 55 foizdan kam bo'lmagan qismini to'liq bajargan. Mantiqan to'g'ri, lekin qolgan topshiriqlarni bajarishda xatoliklarga yo'l qo'yilgan yoki ular mantiqan oxiriga yetkazilmagan.

0-27 ball

Barcha topshiriqlarni bajarishda kamchiliklarga yo'l qo'ygan.

Og'zaki

Og'zaki 4 ta savoldan iborat bo'lib, fanni barcha mavzularni o'z ichiga olgan bo'lishi kerak.

43-50 ball

Barcha savollarga to'liq javob bergan, tasdiqlar mantiqiy jihatdan bayon qilgan, teoremlar va ularning natijalari aniq mantiqan isbotlangan va savollarga javob berishda ijodiy yondashgan bo'lishi kerak.

36-42 ball

1. Barcha savollarga to'liq javob bergan, savollga javob berishda ikkitadan ortiq bo'lmagan kamchiliklarga yo'l qo'ygan.

2. Savollarni 70 foizidan ko'piga to'liq mantiqiy kamchiliklarsiz javob bergan. Qolgan savollarga javob berishga harakat qilgan va qo'pol hatoga yo'l qo'yilmagan.

28-35 ball

1. Barcha savollarga javob berishga harakat qilgan, lekin javoblar mantiqan oxiriga yetkazilmagan 2 tadan ko'p bo'lmagan qo'pol xatoliklar mavjud.

2. Savollarning 55 foizdan kam bo'lmagan qismiga to'liq javob bergan. Mantiqan to'g'ri, lekin qolgan savollarga javob berishda xatoliklarga yo'l qo'yilgan yoki ular mantiqan oxiriga yetkazilmagan.

0-27 ball

Barcha savollarga javob berishda kamchiliklarga yo'l qo'ygan.

Foydalaniladigan adabiyotlar ro‘yxati :

1. O‘zbekiston Respublikasi «Ta’lim to‘g‘risida »gi qonuni // Barkamol avlod - O‘zbekiston taraqqiyotining poydevori. - Toshkent: SHarq, 1997. - 1-30 b.
2. Kadrlar tayyorlash milliy dasturi // Barkamol avlod O‘zbekiston taraqqiyotining poydevori. - Toshkent: SHarq, 1997. - 31-63 b.
3. Mirziyoev SH.M. Erkin va farovon, demokratik O‘zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti lavozimiga kirish tantanali marosimiga bag‘ishlangan Oliy majlis palatalarining qo‘shma majlisidagi nutqi. Toshkent: “O‘zbekiston” NMIU, 2016- 56 b.
4. Abdullaeva B., Toshpulatova M. va boshq. Matematika. 1-sinf o‘quvchilari uchun ilg‘or pedagogik axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini Ta’lim jarayoniga joriy etish bo‘yicha metodik qo‘llanma. “O‘zbekiston milliy ensiklopediyasi” Davlat ilmiy nashriyoti. T.: 2014.
5. Azizxo‘jaeva N.N. Pedagogik mahorat va pedagogik texnologiyalar. “Universitet”, T., 2002.
6. Aripov M. Internet va elektron pochta asoslari.- T.; 2000 y.
7. Axmedov A., Tayloqov N. Informatika. Akademik litsey va kasb–hunar kollejlari uchun darslik. – Toshkent: O‘zbekiston,2001. – 272 b.
8. Boltaboev S.A., Ismoilova M.M. Kasb Ta’limi metodikasi fanidan kurs ishlari. (metodik qo‘llanma). T.: Nizomiy nomli TDPU, 2001.
9. Boltaboev S.A., Magdiev O.SH. Mehnat va kasb Ta’limi metodikasidan amaliy mashg‘ulotlar (Metodik qo‘llanma) -T.: Nizomiy nomli TDPU, 2002.
10. Boltaboev S.A., SHaripov SH.S., Mullaxmetov R.G., Ismoilova M.M. Pedagogik amaliyot (metodik qo‘llanma). -T.: Nizomiy nomli TDPU, 2002.
11. Vaxobov H., Zaynutdinov A. Geografiya O‘qitish metodikasi. T. “Universitet”, 2001, 80 b.
12. Davlatov K. Mehnat va kasb Ta’limi, tarbiyasi hamda kasb tanlash nazariyasi va metodikasidan amaliy mashg‘ulotlar: Pedagogika instituti talabalari uchun qo‘llanma. – T.: O‘qituvchi, 1995.
13. Jalolov J.J. CHet til O‘qitish metodikasi. – T.: O‘qituvchi, 1996.
14. Jumaev M.E., Tadjieva Z.G. Boshlang‘ich sinflarda matematika O‘qitish metodikasi (OO‘ Yu uchun darslik). “Fan va texnologiya” 2005.
15. Jumaev M.E. Boshlang‘ich sinflarda matematika O‘qitish metodikasidan praktikum (OO‘ Yu uchun o‘quv qo‘llanma) T.: “O‘qituvchi” 2004.
16. Jumaev M.E. Boshlang‘ich sinflarda matematika O‘qitish metodikasidan laboratoriya mashg‘ulotlari (OO‘ Yu uchun o‘quv qo‘llanma) T.: “Yangi asr avlodi” 2006.
17. Ishmuhammedov R., Abduqodirov A., Pardaev A. Tarbiyada innovatsion texnologiyalar-T.:Istehdod. 2010 y.
18. Ishmuhammedov R., Abduqodirov A., Pardaev A. Ta’limda innovatsion texnologiyalar-T.:Istehdod. 2008 y.
19. Yo‘ldoshev J.G‘., Ta’lim yangilanish yo‘lida. T.: O‘qituvchi 2000.
20. Karimov N. Mirzaev T., Nazarov B., Normatov U., Qosimov B. Adabiyot. Umumiy o‘rta Ta’lim maktablarining 9-sinfi uchun darslik. T.: «Mahnaviyat» 2002.

21. Karimov N., Nazarov B., Normatov U. XX asr o‘zbek adabiyoti. 11-sinf uchun darslik. T.: «O‘qituvchi». 2002.
22. Murodov SH., Ashirboev A.O. Russko-uzbekskiy slovarg‘ po nachertatelg‘ noy geometrii i chercheniyu. Toshkent, Izdatelg‘ stvo “Fan” AN RUz, 2008.
23. Nishonov M., Mamajonov SH., Xo‘jaev V. «Kimyo O‘qitish metodikasi» Toshkent O‘qituvchi 2002.
24. Raxmatullaev N.G., Omonov X.T., Mirkomilov SH.M. Kimyo O‘qitish metodikasi. Toshkent. Nizomiy nomidagi TDPU, Elektron versiyasi 2008
25. Rixsiboev T.. Muhandislik kompg‘ yuter grafikasini O‘qitish metodikasi (o‘quv qo‘llanma). ToshDTU, 2009.
26. Saidaliev S. CHet til O‘qitish metodikasidan ocherklar. – Namangan: NamDU, 2004.
27. Saidaliev S. (tarjimon). CHet til O‘qitish metodlari. – Namangan: NamDU, 2005.
28. Sattarov T. Bo‘lajak chet tili o‘qituvchisining uslubiy omilkorligini shakllantirish texnologiyasi (ingliz tili materialida). – T.: TDYuI, 2003.
29. Tolipova J.O. va boshqalar. Botanika O‘qitish metodikasi. 6-sinf. T., «O‘zbekiston» 2003 yil – 128 bet
30. To‘xlijev B. Adabiyot O‘qitish metodikasi. T.: «Yangi asr avlodi». 2006
31. Uzaytirilgan Davlat Ta‘lim standartlari va o‘quv dasturi. Matematika.– T.: 2010.
32. Hoshimov O‘., Yoqubov I. Ingliz tili O‘qitish metodikasi. – T.: O‘qituvchi, 2003.
33. G‘ulomov A. va b. Ona tili O‘qitish metodikasi. T.: Fan va texnologiya nashriyoti. 2012.
34. [http:// www.multimedia.uz/](http://www.multimedia.uz/)
35. www.ziyonet.uz
36. www.pedagog.uz
37. www.inter-pedagogika.ru
38. www.scholar.urs.as.ru/courses/Technology/intro.html
39. www.pedsovet.org

